

До 124-тої річниці НУ «Запорізька політехніка»

**РЕКТОРИ
ЗА
ПОКЛИКАННЯМ**

«Технічна освіта – це практичне життя, яке ставить за мету зробити більш продуктивною роботу всіх тих, чиєю працею створюється матеріальне благополуччя нації».

Д.М. Поддєрьогін

Серед розмаїття вищих навчальних закладів в Україні помітне місце займає НУ «Запорізька політехніка». Заснований 124 роки тому, навчальний заклад, поряд зі Львівськими та Харківськими політехніками стояв біля джерел формування вітчизняних інженерних кадрів. Величезна роль відводилась формуванню талановитих, освічених особистостей, які, створивши свої наукові школи, зробили значний внесок в науку, прискорили розвиток промисловості та започаткували нові галузі знань.

За час існування Запорізької політехніки керівниками була ціла низка видатних вчених та освітян.

Олександрівське механіко-технічне училище

ПОДДЕРЬОГІН ДЕНИС МИКОЛАЙОВИЧ

Директор Олександрівського механіко-технічного училища
(1900–1918).

Денис Миколайович багато років працював на виробництві, а потім — інспектором і директором навчальних технічних закладів. Побував він і за кордоном, вивчаючи досвід колег.

Проводив заняття з хімії, фізики, креслення в училищі й жіночій прогімназії, знав кращі системи профосвіти й впроваджував їх у життя училища. Регулярно публікував статті в газетах і журналах України. Денис Миколайович завжди підкреслював необхідність тісного поєднання навчання й виховання: «Освіту треба черпати не лише в аудиторіях, а й у спостереженнях за природою, у сприйнятті творів мистецтва, розумній організації розваг...». Високий рівень навчального процесу, технічне оснащення матеріальної бази, успішна діяльність досвідчених, талановитих педагогів забезпечили училищу великий авторитет та широку популярність. Технічне училище визнавалось одним із кращих не тільки в Україні, а навіть в Європі.

Учні Олександрівського середнього механіко-технічного училища
з директором Д.М.Поддєрьогіним, 1911 р.

ПАВЛЮК АНТОН МАРКОВИЧ

Директор Олександрівського трирічного індустріального технікуму (1920–1925).

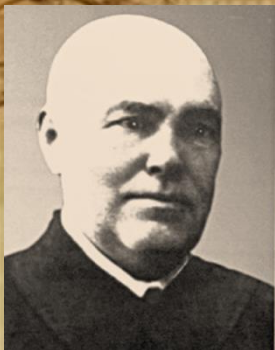
Випускник Олександрівського середньо-технічного училища. Працював викладачем спеціальних дисциплін та української мови. Викладав математику, фізику та спеціальні дисципліни в ремісничій школі, на курсах металістів.

Велику увагу А.М. Павлюк приділяв виховній роботі, відзначенню історичних і літературних дат, гуртковій роботі, організації і проведенню екскурсій, організував музей сільськогосподарських машин. У роки громадянської війни колективу вдалося зберегти чудове приміщення технічного училища, відмінні майстерні, навчальні кабінети.

У навчальному закладі випускали стінгазету «Червоний фахівець». Студенти очолювали гуртки. У технікумі діяли краєзнавчий та авіагурток. Студенти охоче виходили на суботники, розвантажували вагони з вугіллям, постачали його до технікуму, саджали дерева, ремонтували приміщення тощо.

На всіх ділянках довіреної йому роботи Антон Маркович проявив себе талановитим організатором, мудрим керівником колективу.

**ЛЬОВОЧКІН СЕРГІЙ
МИКИТОВИЧ**

Упродовж 1925–1927 років **С.М.** Льовочкін був призначений т.в.о. директора, а згодом — директором Олександрівського трирічного індустріального технікуму.

Під його керівництвом для народного господарства підготовлено майже 600 інженерів та багато інших спеціалістів. Сергій Микитович піклувався про забезпечення технікуму досвідченими викладачами та фахівцями.

**ЗАЙДЕЛЬ НАУМ
СОЛОМОНОВИЧ**

Директор Олександрівського трирічного індустріального технікуму (1928–1932)

За часів керівництва Наума Соломоновича зведено третій поверх головного корпусу інституту, побудовано два гуртожитки та будинок для викладачів. Відбувалося відновлення старих лабораторій, а також створювали нові — хімічну й механічну. Пізніше було відкрито читальний зал. Наприкінці 20-х років технікум був одним із найкращих інженерних навчальних закладів України.

ФІЛАТОВ Ф. Й.

Директор Запорізького інституту сільськогосподарського машинобудування (1932–1935).

Під керівництвом Філатова Ф.Й. були створені нові кафедри ковальсько-штампувального й пресового виробництва, фізматематики, прикладної механіки, опору матеріалів, деталей машин, сільськогосподарського машинобудування, енергетики, чавуноливарного виробництва, обробки металів різанням, соціально-економічних дисциплін та інших. Студенти навчалися та проходили практику на базі заводів «Комунар» та Краматорського заводу важкого машинобудування, надавали допомогу заводській молоді в підвищенні їх загальноосвітнього рівня. Філатовим Ф.Й. було організовано підготовчі курси для осіб, які планували вступати до навчального закладу.

**Головний корпус Запорізького інституту
Сільськогосподарського машинобудування**

**Група студентів-легкоатлетів
міських спортивних змагань, 1935 р.**

**ІСАКОВ ЛЕОНІД
ГЕОРГІЙОВИЧ**

**Директор Запорізького інституту
сільськогосподарського
машинобудування (1935–1944).**

**Викладачі інституту сільськогосподарського
машинобудування, 1938 р.**

Він очолив заклад у той час, коли відбувалося реформування освітньої системи країни з метою злиття навчальних закладів. Над інститутом нависла загроза ліквідації, яка тривала до 1937 року. Після репресій 1937–1938 року НКВД залишила спроби закриття закладу.

Після нападу Німеччини на СРСР наприкінці літа 1941 року Л.Г. Ісаков займався евакуацією ЗМІ. Завдяки проведеній роботі майже все лабораторне обладнання було доставлено на залізничну станцію.

Учасники відбудови корпусів

**БОДЗИЧ МАНУЇЛ
ЙОСИПОВИЧ**

**Директор Запорізького інституту
сільськогосподарського
машинобудування (1944–1957).**

Маючи добрі знання й досвід, а також організаторські здібності, Мануїл Йосипович зумів у тяжкі післявоєнні роки згуртувати колектив інституту з метою виконання поставлених завдань, налагодити навчальний процес. Керівництво інститутом М.Й. Бодзич поєднував із викладанням таких дисциплін, як: «Технологія машинобудування», «Конструювання автомо-білів», «Металорізальні верстати», керівництвом курсових і дипломних проєктів, залучав студентів до наукової роботи.

М.Й. Бодзич з випускниками

**Викладачі інституту
сільськогосподарського
машинобудування, 1938 р.**

МИХАЙЛОВ ПАВЛО АНДРІЙОВИЧ

Ректор Запорізького машинобудівного інституту (1957–1978).

На його долю випало важке життя післявоєнної відбудови країни, зокрема Запорізького машинобудівного інституту, колишня будівля якого на третину ще лежала в руїнах.

Функціонували лише два факультети: машинобудівний і ливарний. За час перебування Павла Андрійовича на посаді ректора Запорізький машинобудівний інститут перетворився на потужний технічний навчально-науковий заклад, здатний вирішувати складні проблеми науково-технічного прогресу. Було побудовано понад 41 000 м² навчально-лабораторних приміщень і приблизно 22 000 м² житлово-оздоровчих площ (студентські гуртожитки, оздоровчо-спортивні бази). До середини 70-х років ХХ століття інститут мав 6 факультетів, які готували фахівців за 16 спеціальностями, а контингент студентів зріс майже до 8,5 тисяч.

Павло Андрійович опублікував понад 70 робіт наукового та педагогічного спрямування, став автором 14 авторських і 2 реєстраційних свідоцтв на винаходи.

**ПОПОВ ВЕНІАМІН
СТЕПАНОВИЧ**

Ректор Запорізького
машинобудівного інституту
імені В.Я. Чубаря
(1978–1993).

За час його керівництва розвивали й вдосконалювали структуру інституту, згідно з вимогами розвитку промисловості створювали нові спеціальності та спеціалізації. У 1980 році механіко-металургійний факультет було поділено на два: механіко-металургійний та механіко-технологічний. У 1988 році загальнотехнічний факультет було трансформовано в заочне відділення, тож на цьому факультеті почали навчатися студенти-заочники не тільки I–III курсів, але й IV та V курсів усіх спеціальностей. У 1974 році В.С. Попов захистив докторську дисертацію. Він автор понад 200 публікацій, 6 монографій та навчальних посібників, 42 авторських свідоцтв.

**КРАСНОКУТСЬКИЙ ПЕТРО
ГРИГОРОВИЧ**

Ректор Запорізького
машинобудівного інституту
(1993–1997)

За часів його керівництва завершено державну атестацію Запорізького машинобудівного інституту й створено державний технічний університет, а на його базі відкрито спеціалізовану вчену раду із захисту докторських дисертацій зі спеціальності «Матеріалознавство в машинобудуванні» (1994), пізніше створено Асоціацію ректорів та директорів вищих навчальних закладів Запорізької області (1996).

Крім того, Петро Григорович — чемпіон УРСР з греко-римської боротьби, чемпіон України.

БЕЛІКОВ СЕРГІЙ БОРИСОВИЧ

Ректор університету 1997 – 2020 рр.

Доктор технічних наук, професор.

Випускник 1975 року Запорізького машинобудівного інституту імені В.Я. Чубаря (нині — Національний університет «Запорізька політехніка»). Далі навчався в аспірантурі рідного закладу на кафедрі металознавства.

Професійний шлях розпочав інженером проблемної лабораторії, згодом став її старшим науковим співробітником, а пізніше — доцентом кафедри матеріалознавства. У 1996 році закінчив докторантуру, після чого обіймав посади професора кафедри фізичного матеріалознавства, проректора з навчальної роботи й завідувача кафедр автомобілів і транспортних технологій.

За час його керівництва колектив зміг досягти позитивних змін і в організації навчального процесу, і в ремонтах навчальних корпусів, і в поліпшенні матеріальної бази, і, що не менш важливо, в оплаті праці. Але апогеєм в його діяльності стало визнання нашого університету національним, що відбулося за підтримки його діяльності колективом університету, громадськості області та випускників університету. Учений-металознавець, видатний організатор освіти й науки Сергій Борисович став одним із будівничих Національного університету «Запорізька політехніка», завдяки якому цей ЗВО є престижним серед роботодавців і студентів.

Заслужений працівник освіти України. Почесний академік Національної академії педагогічних наук України. Почесний громадянин м. Запоріжжя. У доробку Сергія Борисовича — більше 250 праць. За розробку та впровадження інтегрованих комплексних технологій для виробництва наукомістких виробів машинобудування (авіаційних двигунів нового покоління) його нагороджено Державною премією України в галузі науки й техніки.

С.Б. Беліков – почесний Професор Полтавського Національного технічного університету

Колектив лауреатів Державної премії в галузі науки і техніки з Президентом НАН України Б.Патоном

ГРЕШТА ВІКТОР ЛЕОНІДОВИЧ

Ректор НУ «Запорізька політехніка» з 2022 року,
кандидат технічних наук, професор

Випускник Запорізького державного технічного університету (1996) за спеціальністю «Матеріалознавство в машинобудуванні». Кандидатська дисертація «Металознавство та термічна обробка металів» (2004). З 2006 року – доцент, а з 2015 – професор кафедри фізичного матеріалознавства, є автором більше 80 наукових публікацій, 3 навчальних посібників, 6 патентів України. Під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації.

В.Л. Грешта – багаторічний заступник та відповідальний секретар приймальної комісії університету (2004-2020), керівник навчального відділу (2010-2020), проректор з науково-педагогічної роботи та гуманітарних питань НУ «Запорізька політехніка». Брав безпосередню участь у розробленні законодавчих ініціатив: пропозицій до Закону України «Про освіту», внесення змін до Закону України «Про вищу освіту». Керував підготовкою освітнього проєкту «Розроблення системи моніторингу якості освіти в закладі вищої освіти». Входив у робочу групу з розроблення, згідно з Указом Президента України, проєкту «Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки».

Відзнаки та нагороди: Почесна грамота Запорізької обласної державної адміністрації, Лауреат премії Програми підтримки вчених та обдарованої молоді, розробленої виконкомом Запорізької міської ради, Почесна грамота управління освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, Подяка Президента України, Почесна грамота Міністерства освіти і науки України, Почесна грамота департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької облдержадміністрації «Відмінник освіти України», Відзнака університету «За багаторічну працю».

Уранія з давньогрецьких часів – муза, покровителька науки. І, отже, її вічний дух витає у стінах університету з перших днів – в кожній аудиторії, на кожній кафедрі, тому що науковий пошук – це звична для всіх атмосфера. Як без повітря та води нема життя, так без постійного наукового пошуку викладачів та студентів не було б «alma mater» – Національного університету "Запорізька політехніка".

Віват «Машинка»!

Віват «Запорізька політехніка»!

ДОБІРКА ПОСИЛАНЬ

Національний університет "Запорізька політехніка". -
Запоріжжя : Логос Київ, 2021. - 264 с.

Запорізький національний технічний університет: історичний
нарис 1900-2010 /

Б. В. Гордєєв, М. В. Дєдков, П. М. Жижиян та ін. - Запоріжжя :
Мотор Січ, 2011. - 663 с.

Сторінки історії Запорізького національного технічного
університету . - Запоріжжя : АА Тандем, 2018. - 22 с.

<https://zp.edu.ua/istoriya-ta-suchasnist-universitetu/rectors> -
Ректори